

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 1 (594)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
12 січня 2024 року

.....АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

СТУДЕНТИ: ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

ПРОФЕСОР СЕРГІЙ УБОГОВ: «НАМ УСІМ ПОТРІБНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ – МЕНТАЛЬНЕ ТА МОРАЛЬНО-ЕТИЧНЕ»

Тернопільський національний медичний університет ім. Івана Горбачевського відвідав начальник управління медичних кадрів, освіти і науки Міністерства охорони здоров'я України, професор Сергій УБОГОВ. Попри насичений дводенний графік роботи, пан Сергій знайшов час і на цікаву змістовну розмову для «Медичної академії».

– Пане Сергію, ви вперше в ТНМУ? Які враження від нашого університету?

– Так, у Тернопільському національному медичному університеті ім. Івана Горбачевського офіційно я вперше. Оскільки управління, яке я очолюю, є профільним для всіх медичних університетів, що належать до сфери управління охорони здоров'я, тож ми постійно співпрацюємо, видаємо різні директиви, спостерігаємо дистанційно, але ж треба бачити й на власні очі, як той чи інший університет працює. Враження в мене від ТНМУ дуже позитивні! Я й на засіданні вашої вченої ради сказав, що ТНМУ – один з найкращих університетів України, до того ж не лише серед медичних. Незважаючи на те, що був тривалий карантин через COVID-19, триває війна, університет розвивається. Всі приміщення відремонтовані, закуповують нове наукове обладнання, створюють та оснащують лабораторії. Виростають науковці. Освітні результати – високі, зокрема, показники складання іспитів «Крок» у ТНМУ одні з найкращих.

Які є проблеми? Вони більше системного характеру, не пов'язані безпосередньо з університетом, а з певними законодавчими перепонами. Наприклад, бачення нашого міністерства й, зокрема, міністра Віктора Кириловича Ляшка таке: кожен університет повинен мати свою університетську лікарню, щоб максимально забезпечити процес підготовки не лише студентів, а й інтернів, охопити якнайбільше спеціальностей та дисциплін. Зрозуміло, коли університет укладає угоди про співпрацю з іншими закладами, зокрема, тими, що стали комунальними некомерційними підприємствами, в яких разом зі статусом дещо

змінилося й ставлення до державних університетів, подекуди виникають проблеми з розміщенням клінічної бази, з допуском студентів до пацієнта, щоб вони могли брати участь або хоча б спостерігати, як здійснюється процес надання медичної допомоги. Це серйозні виклики. У різних регіонах ситуація складається по-різному, та, на жаль, Тернопільська область і Тернопіль – одні з проблемних, адже університетської лікарні тут нині немає, а отже, натомість є складнощі з розміщенням клінічних кафедр. Потрібні зміни в законодавстві, зокрема, у законі «Про оренду державного та комунального майна» треба зробити виняток для державних медичних вишів, не брати з них непідйомну орендну плату. Невід'ємною складовою забезпечення якості медичної освіти є саме якісна практична клінічна підготовка. А як її можна забезпечити, якщо студент, інтерн не бачив пацієнта, не виконував безпосередньо маніпуляції власними руками?!

– Коли можна очікувати зрушення в цьому питанні?

– Це проблема, що розв'язується не лише на рівні міністерства. Це рівень уряду та депутатського корпусу. На якому етапі не було політичної волі внести зміни в закон про оренду, але ми знову спробуємо ініціювати внесення таких змін, адже на підзаконному рівні – наказом міністерства чи навіть постановою Кабміну – не вдається врегулювати це питання. Не все тут просто, але, як відомо, дорогу здолає той, хто йде.

– За вашими спостереженнями, чи вплинула війна на вибір професії лікаря?

– Мабуть, все дуже індивідуально. Війна – це взагалі час контрастів. Під час війни проявляються як справжні герої, так і боягузи, зрадники, колаборанти. На поверхню виходить як найкраще, так і найгірше. Аналогічно й з медициною: хтось побачить, що професія медика – героїчна. Війна ще більше підсилює це, адже медики нині на рівні з військовими борються на фронті за нашу країну та людське життя. Інших же навпаки це відлякає. Хтось зосередить свою увагу лише на тому, що це тяжка праця, жертвна, часто невдячна, не завжди достатньо високооплачувана.
(Продовження на стор. 2)

Ілона КОГУТ, студентка третього курсу медичного факультету.

Стор. 8

У НОМЕРІ

Стор. 3-5

СЕКРЕТ ЙОГО ДОВГОЛІТТЯ – В ЩОДЕННОМУ ПІДНЕСЕННІ ВІД ПРАЦІ

Кожен довгожитель має власний рецепт щасливого повноцінного життя, але об'єднує їх усіх любов до людей та невтомна повсякденна праця. Ректор нашого вишу в 1981-1997 рр. Іван Семенович Сміян, якому 10 січня виповнилося 95 років, любов'ю, турботою та батьківською опікою завжди огортає усіх, хто потребує підтримки і допомоги, а праця з любов'ю, праця з натхненням, як зізнається сам, дарувала йому неосяжну насолоду.

Стор. 6-7

ПРОФЕСОР ПЕТРО ГАСЮК: «Я ОПТИМІСТ ПО ЖИТТІ ТА ВІРЮ, ЩО НА НАШУ КРАЇНУ ЧЕКАЄ ВЕЛИКЕ МАЙБУТНЄ»

У дитячі роки завідувач кафедри ортопедичної стоматології, професор Петро Гасюк, на відміну від своїх однолітків, не боявся візитів до стоматолога. Тоді він ще не знав, що стоматологія стане для нього справою всього життя, а завдяки наполегливості та любові до праці вдасться досягти успіху. Сьогодні в гостях у нашій «Вітальні» – завідувач кафедри ортопедичної стоматології ТНМУ, професор Петро Гасюк.

ПРОФЕСОР СЕРГІЙ УБОГОВ: «НАМ УСІМ ПОТРІБНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ – МЕНТАЛЬНЕ ТА МОРАЛЬНО-ЕТИЧНЕ»

(Продовження. Поч. на стор. 1)

Хоча, до слова, наш міністр максимально старається, щоб підняти бодай той мінімальний рівень оплати праці лікаря, медика, медичної сестри, фармацевта, всіх, хто працює у системі охорони здоров'я. Вже другий рік приймається Постанова про мінімальний бар'єр заробітної платні, наприклад, що не можна виплачувати менше 20 тисяч зарплати лікарю, 13500 – медсестрі. Розумію, що це небагато, але все ж таки. Навіть викладачі деякі менше отримують, маючи наукові ступені та вчені звання. Та це вже окрема історія. Втім, це також дуже серйозний виклик для системи вищої освіти, зокрема, медичної. Адаже якщо зарплатня кандидата наук може бути меншою, як у медсестри, то це, звичайно, дуже демотивує. Бо яка ж тоді планка вимог? Це комплексна проблема, яку нам потрібно розв'язувати з міністерствами освіти та науки, фінансів, економіки, з депутатським корпусом.

Повертаючись безпосередньо до вашого запитання, повторюся, що все дуже індивідуально: хтось захопиться образом медика та захоче ним стати, когось це відлякає й він шукатиме легших шляхів, адже вступати в медичний навчальний заклад і так найскладніше. Де ще є бар'єр 150 балів? На жаль, на тлі війни ослабла підготовка випускників шкіл, стреси вплинули на результати складання НМТ, тому в нас не повністю виконується державне замовлення, не всі змогли подолати цей бар'єр.

– Нещодавно запроваджена нова модель інтернатури. Вона працює, як і було заплановано?

– У чому полягає нова модель інтернатури? Насамперед змінився перелік спеціальностей: зменшився з 35 до 23, деякі спеціальності перенесли на вторинну спеціалізацію. Крім того, були змінені вимоги до баз стажування, до кураторів інтернатури, більш детально описані вимоги до атестації інтернів, де йдеться про «Крок-3», практичний іспит. Але найбільш принциповим є те, що запроваджено рейтинговий розподіл. Через війну він не відбувся повною мірою. Два роки розподіл проходив, як відомо, на рівні університетів за принципом, коли залежно від успішності формувался рейтинг. Заклади охорони здоров'я через обласний департамент охорони здоров'я збирали кількість вакантних місць. Була забезпечена цілком прозорість: на сайті універ-

ситету були опубліковані і рейтинг, і наявні місця. Більше того, безпрецедентно на сайті Міністерства охорони здоров'я були опубліковані всі вакансії в розрізі областей, а згодом і місця, виділені університету. В ідеалі цей розподіл мав би бути всеукраїнським. І це єдине, що ми не змогли реалізувати, адже в ручному режимі це неможливо. Яким ми бачимо розподіл? Аби мінімізувати людський чинник, усунути так звану корупційну складову, зробити його прозорим, об'єктивним і справедливим, щоб випускник Тернопільського медичного університету міг обирати не лише ті регіони, які ми закріпили за університетом, а в будь-якому кутку України, в електронну систему закладається відповідний алгоритм, де враховуються й побажання самого випускника. Чим вищий рейтинг – тим більше шансів обрати з наявних місць кращі з того, що пропонує держава або ж заклади готові забезпечити за кошти державного бюджету проходження інтернатури. Зараз уже технічні вимоги до всеукраїнського розподілу із застосуванням електронної системи, яка виявилася дуже трудомісткою, розроблені, тож сподіваємося встигнути до червня 2024 року. Наразі це вирішуємо, як діяти з випускниками-стоматологами та фармацевтами, адже для них немає такої кількості бюджетних місць. Можливо, для них надаватимемо певну кількість вакантних місць у країні та пропонуємо за бажанням узяти участь, адже так склалося, що більшість й так переважно обирає працю в приватних клініках. На деякі спеціальності, що вкрай потрібні державі, – епідеміологія, медична психологія, психіатрія, інфекційні хвороби, лабораторна діагностика, мікробіологія, вірусологія – як виняток, ймовірно, запропонуємо йти й контрактникам, тому що маємо заповнити ці кадрові потреби.

– Ви – почесний президент ГО «Асоціація капеланів в охороні здоров'я України». Особисто для вас яке місце Бога в медицині?

– Нині ми велику увагу в медицині приділяємо якості освіти, практичній підготовці, сучасним технологіям. Але багато проблем насправді мають підґрунтя морально-етичні. Коли порушуються етика, деонтологія лікаря, медичної сестри, медичного працівника – звідси й корупція, і неналежне виконання посадових обов'язків, не-

завжди добре ставлення до пацієнта. Тому в жодному разі не можна медицину перетворити на технократичну. Етика завжди має бути в основі медицини. Одвічний постулат: ставитися до інших, як до самого себе. Втім, і лікар буває пацієнтом. І він би хотів до себе уваги, чесного, професійного, відповідального ставлення, щоб на ньому не наживалися, не приписували те, чого не треба, щоб не брали за операцію гроші. Чому ж нині НСЗУ виявляє численні факти, що там, де держава виділяє гроші на лікарські засоби, на медичні вироби, на певні мані-

пуляції операцій, лікарі продовжують брати ще якісь додаткові тінюві плати, відправляють в аптеки придбати ліки, що є у лікарні? Це етика? Якщо медицина втрапить духовність, етичність, моральність – це біда. У Книзі Сираха сказано, що страшно власти в руки лікаря-грішника. Але якщо лікар вірить у Бога, молиться, старається, Господь йому дає успіх у його добрій справі лікування людей. Тому краще все-таки потрапити до лікаря духовного. Знаю, в Тернопільському медичному університеті таких чимало, зокрема, й серед викладацького складу.

– Розвиток капеланства в Україні впродовж останніх років, мабуть, дуже бурхливий?

– Духовні та релігійні аспекти дуже особистісні, та все ж, як на мене, на нашій українській землі медицина, медична освіта споконвіку розвивалися нерозривно з релігією та церквою. Внаслідок співпраці церкви й медицини виокремилася гілка церковного служіння, яка має назву капеланського служіння. Це – не парафіяльний священник. Це – священнослужитель, які покликані й відок-

ремлені для служіння саме в лікарнях, медичних установах. В ідеалі вони мали б охопити духовною опікою всіх, хто перебуває в певній лікарні. Часто духовної підтримки дуже потребують не лише пацієнти, а й весь медичний персонал. Зокрема, COVID-19 це засвідчив: медики надзвичайно втомлювалися, вигорали. Війна також принесла їм свої виклики. Щодо пацієнтів, то я виділяю дві категорії, які особливо потребують духовної підтримки. Насамперед це паліативні пацієнти, біля них обов'язково повинен бути капелан, адже в людини в такий момент загострюються екзистенційні, внутрішні духовні потреби, переосмислення сенсу життя. Не лише психологічна підтримка, а й духовна опіка дуже потрібна також і тим, хто проходить реабілітацію, зокрема, тепер нашим хлопцям-військовим. Тож розвитку капеланства ми максимально сприяємо. Я вдячний нашому міністрові за те, що він всебічно це підтримує, завдяки чому нині маємо і професію капелана, і посаду капелана, і кваліфікаційні вимоги до нього. Уже запровадили спеціальність «Клінічне душпастирство»: це особи, які мають вищу богословську освіту, але їм треба пройти додаткову клінічну підготовку. Працюємо над створенням програми між вишами, коли заклади духовної освіти укладають угоду про співпрацю з медичними університетами.

– Ви зауважили про вигорання медичних працівників. Чи траплялося таке у вас і як ви даєте з тим раду?

– У мене своя група ризику: я – державний службовець. Живу на роботі. Як іноді жартую: в мене не те, що особистого життя немає, в мене взагалі життя немає (сміється), лише робота. У міністерствах завжди було важко працювати, а в Міністерстві охорони здоров'я – ще важче, адже специфіка галузі дуже складна, потрібно вирішувати багато питань водночас і дуже оперативно. COVID-19 і війна внесли ще свої корективи, тож темп, інтенсивність і навантаження зросли значно. Не всі це витримують, кадри в нас часто змінюються, бо люди просто вкрай виснажуються – і морально, і фізично. Парадокс: дбаємо про здоров'я всієї країни, а на себе часу не знаходимо, тому що його немає, постійно в роботі. Що мені допомагає? Відвідування церкви. Кілька годин недільної Служби Божої допомагають мені позбутися

втоми й дають енергію. Дуже важливо також, коли тяжко працюєш, усвідомлювати: а заради чого, власне, я це роблю? Коли в людини є розуміння сенсів, мети та важливості того, що вона робить, це відкриває внутрішні ресурси, з'являється сила, натхнення, бажання творчо та ініціативно працювати.

Провести час з дітьми – це теж дуже добра терапія. На жаль, мало в мене на це часу, але хоча б у вихідні погуляти з ними – вже чудово. До слова, для тих же капеланів або психологів, психотерапевтів обов'язковою вимогою є проходження супервізії. Це навіть не побажання, а обов'язок! Вони для запобігання професійного вигорання. Гадаю, що такі супервізії мають бути і для керівників, і для держслужбовців, щоб вони мали можливість періодично відірватися від своєї повсякденності, інтенсивного виробничого процесу й оновити сили.

– Як ви, власне, потрапили у сферу управління охорони здоров'я?

– У школі нас було четверо друзів, в одному класі навчалися, спортом займалися. Один з них – з династії провізорів, зокрема, його батько довго завідував великою центральною районною аптекою з багатьма відділеннями та власним виробництвом. Він так часто і захоплював розповідав нам про родинну справу, що ми всі четверо й вирішили вступати на фармацію. Вступили лише двоє. Цей друг, до слова, з династії, так і не став фармацевтом. А я вступив і не раз потім жартував: «Оце мене ти, Сашко, у фармацію закинув, а сам кудись утік».

Ще дужче полюбив фармацію в процесі навчання, спілкування з викладачами, де я зустрів багато надзвичайно яскравих особистостей. Почав займатися наукою. Водночас у мене була дитяча мрія: стати військовим. Я все поєднав і став військовим фармацевтом. Закінчив Українську військово-медичну академію, прослужив десять років як військовий фармацевт. Згодом через певні обставини зняв погони та присвятив себе освітній ниві, захистив дисертацію, став завідувачем кафедри. Потім так сталося, що спробував себе на державній службі.

– Не шкодуєте про це?

– О, якби я тоді знав, куди йду, то ще добре подумав би, чи подавати свою кандидатуру на конкурс (сміється). Зізнаюся, взагалі не мріяв бути керівником. Навіть коли очолював кафедру, усвідомлював, що не хочу цього, міркував, кому цей обов'язок передати. Мене, як я жартував, влаштувало бути рядовим професором. Хотів займатися наукою, створювати якісний освітній контент. Адміністративна посада не дає на це ні часу, ні сил.

(Продовження на стор. 5)

СЕКРЕТ ЙОГО ДОВГОЛІТТЯ – В ЩОДЕННОМУ ПІДНЕСЕННІ ВІД ПРАЦІ

РЕКТОРОВІ НАШОГО ВИШУ В 1981-1997 РР. ІВАНОВІ СМІЯНУ – 95!

Кожен довгожитель має власний рецепт щасливого повноцінного життя, але об'єднує їх усіх любов до людей та невтомна повсякденна праця. **Іван Семенович Сміян**, якому 10 січня виповнилося 95 років, любов'ю, турботою та батьківською опікою завжди огортав усіх, хто потребував підтримки і допомоги, а праця з любов'ю, праця з натхненням, як зізнається сам, дарувала йому неосяжну насолоду.

З молодих літ Іван Сміян вирізнявся надзвичайно високою працездатністю: через три роки після закінчення вишу він захистив кандидатську дисертацію (водночас вдосконалював уміння практичного педіатра), через 10 років – докторську, ще через 5 років була опублікована його перша одноосібна монографія. Загалом є автором і співавтором понад 700 наукових і навчально-методичних праць.

Український вчений у галузі медицини, педіатр, доктор медичних наук, професор, академік Академії наук вищої школи України, член-кореспондент Національної академії медичних наук України. Впродовж 16 років (1981-1997 рр.) Іван Семенович Сміян очолював Тернопільський медичний університет (тоді ще інститут).

Пліч-о-пліч з ним трудилися колеги, серед яких було багато колишніх студентів. Нині вони шлють своєму наставникові найщиріші вітання, відповідаючи на три запитання «Медичної академії»:

1. На ваш погляд, яка найсильніша сторона ювіляра?
2. Які слова або якості найкраще описують нашого іменинника?
3. Які поради та побажання ви висловили б Іванові Семеновичу Сміяну?

Аркадій ШУЛЬГАЙ, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, проректор з науково-педагогічної роботи:

1. Насамперед я виділив би людяність Івана Семеновича. Він завжди виважено ставився до прийняття рішень, стараючись при цьому допомогти людям. Для мене це найяскравіша його риса і як особистості, і як керівника. Наведу особистий приклад: після закінчення нашого інституту 1992 року впродовж трьох місяців я не міг влаштуватися на роботу. Врешті тоді я, вчорашній студент, прийшов до ректора Івана Сміяна з проханням допомогти мені в цьому. Іван Семенович не лише взяв мене лаборантом, а й надав сімейний ґуртожиток. Він дуже людяно ставився до всіх – і співробітників, і студентів, зна-

ходив можливості розв'язати всі їхні проблеми.

2. Іван Семенович завжди вирізнявся особливим почуттям гумору. Він міг дуже влучно відмітити ту чи іншу якість людей, використовуючи його, і навіть за допомогою свого почуття гумору прийняти те чи інше управлінське рішення. Також це прагнення творити добро людям. Професійність. І, звичайно, широка ерудиція.

3. Насправді радити щось важко. Побажав би передусім здоров'я. Щоб Іван Семенович обов'язково дочекався нашої Перемоги, і наступна його книжка вийшла під назвою «Україна після Перемоги»!

Степан ЗАПОРОЖАН, професор кафедри загальної хірургії, проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи:

1. Що передусім вирізняло Івана Семеновича? Справедливе ставлення до студентів. Наве-

ду власний приклад. У професора Сміяна були надзвичайно цікаві, дуже інформативні лекції. Той, хто їх конспектував, без сумніву, мав скласти іспит на позитивну оцінку. Я записував усі лекції, середній бал за перший семестр у мене був 5,0. У другому ж семестрі також почав з відмінних оцінок, а потім, оскільки я був активним студентом, поїхав на студентську наукову конференцію. За той час до нас прийшла інша викладачка. Так склалося, що на перше заняття до неї я потрапив без фонендоскопа. «Де ваш фонендоскоп? Два!». Якось знову біг на заняття і забув фонендоскоп. І знову два. Пішов на відробку до неї. Отримав три. І далі з педіатрії більше, ніж три, в мене не було... Та настав час іспиту. Витягаю білет, а ця викладачка вже бере мою залікову й вписує своє прізвище, хоча ж ще невідомо, до кого я міг потрапити. Словом, бачу, що шансу в мене вже немає. Тим часом ректор Сміян запитує: «Хто піде відповідати?». І я тоді швиденько зорієнтувався: «Можна я без підготовки?». Беру залікову. Ректор глянув і обурився: «Хто посміє написати своє прізвище, якщо студент ще не відповідав?». Я розпочав з останнього запитання, швидко все відповів. Іван Семенович каже: «Ану покажіть, як ви навчалися. Ви ж сиділи в першому ряду, так?». Я справді там сидів. Подивився й запитує: «А то що за оцінки такі?». «На конференції їздив», – відповідаю я. І тут Іван Семенович каже: «Відмінно!». Ректор Сміян завжди був справедливим – і це найсильніша його риса, на мій погляд.

2. Скажу з точки зору колишнього студента. Суворий викладач, вимогливий до студентів. Потужний клініцист: всі обходи в дитячій обласній лікарні, що на той час була розташована на території теперішньої обласної лікарні, він проводив особисто, оглядав усіх дітей. Сильний науковець.

3. Многих і благих літ життя!
Іван КЛІЩ, професор кафедри функціональної та лабораторної діагностики, проректор з наукової роботи:

1. Найбільш сильною рисою ювіляра вважаю його працелюбність. Пригадую, якось Іван Семенович, ще перебуваючи на посаді ректора, виступав у драмтеатрі на Дні посвяти студентів. Будучи вже тоді немолодою людиною, він сказав: «Щодня я прокидаюся, піднімаю себе за ті сиві волоски, що у мене залишились, і змушую себе працювати». І це він зберіг дотепер! Прочитавши книгу Івана Сміяна, яка щойно вийшла з друку, не перестаю дивуватись, звідки в нього стільки енергії та жадоби

до творчості, до пізнання нового, навіть до стимулювання інших, значно молодших за нього, до праці, до повноцінного життя.

2. Небайдужий. Саме це слово, на мій погляд, найкраще характеризує іменинника. Адже Іван Семенович і зараз живе проблемами та здобутками своєї сім'ї, університету, медицини, всієї України. Він і зараз донать на потреби ЗСУ й чекає на Перемогу нашої країни.

3. Хотілося б побажати ювіляру й надалі такого ж творчого, повноцінного життя. Не рахувати роки, не заглядати у паспорт, а бути молодим душею та надихати своїм прикладом викладачів, студентів, усіх, хто у своєму житті прагне чогось більшого, не зупиняється на досягнутому. Многая літа!

Галина ПАВЛИШИН, професорка, завідувачка кафедри педіатрії № 2:

1. «Праця є неодмінною умовою мистецтва дожити до ста років» (М. Шеврель). Насолода та «щоденне піднесення від праці», висока працездатність, невичерпна енергія, уміння з успіхом будь-яку справу довести до кінця та водночас доброта, любов до ближнього, вміння за будь-яких обставин побачити внутрішнє світло людини, повірити їй, додати сил... І це багато сильних і дуже сильних сторін є у багатогранній постаті Івана Семеновича Сміяна. Щоденне його життя – це праця, праця й ще раз праця: в лікарні

(клінічні обходи, обговорення з лікарями складних пацієнтів, клінічні та патологоанатомічні конференції), в університеті (практичні заняття зі студентами, читання лекцій), ректорство, фізична робота на дачі, присадибній ділянці, активний відпочинок з внуками – підтверджує «задоволення прожитим днем і бажанням творити щось нове...». «Я все робив від душі, з великою любов'ю, а тому результати моєї роботи були ефективними». Часто під час патологоанатомічних конференцій тривали гострі лікарські дискусії, іноді досить гарячі дебати, що, здавалося, ось-ось «вибухнуть» негативними емоціями, образами. Та прикінцеве слово було завжди за Іваном Семеновичем, який високопрофесійно, доступно й водночас з великою повагою та безмежною любов'ю до колег підсумовував випадок з важливими помітками для них на майбутнє. Такі практичні уроки Івана Семеновича надовго закарбувалися в пам'яті всього колективу лікарні.

«Праця з любов'ю, праця з натхненням приносила мені неосяжну насолоду». Життя вимірюється вчинками, діяннями, а не часом... З-під пера Івана Сміяна вийшло понад 700 творчих праць, з яких понад 100 – це книги, присвячені пізнанню патології дитячого віку, розробці їх діагностики, лікування та методів профілактики. А також філософські книги, книги-спогади, роздуми, які дають відповіді на складні життєві питання, навчають поборювати малі та великі труднощі в житті. «Я впевнено доходжу висновку: є лише дві речі, як основа комфортного життя – це віра в Бога та насолода від праці». Щастя людини в ній самій. Вона щаслива тоді, коли духом багата, коли морально чиста, фізично досконала.

«Червоною ниткою мого життя, життя кожної людини, життя піднесеного та життєствердного є постійне відображення свого Я в кожній своїй дії, у кожному своєму слові, у кожному своєму вчинку...».

2. «Ознака мудрості людини – діла узгоджуються зі словами» (Луцій Анней Сенека). «А мудрість, що походить згори, найперше чиста, потім мирна, поблажлива, примирлива, милосердя та добрих плодів повна, безстороння, нелицемірна. Плід праведності сіється в мирі тим, хто мир чинить (Як.3:17-18).

«Отримання задоволення від ефективних і корисних дій з наступним натхненням до праці – це важлива частка автопортрету... Але є й цементуюча його частка. У мене такою цементуючою часткою є медицина».

(Продовження на стор. 4)

СЕКРЕТ ЙОГО ДОВГОЛІТТЯ – В ЩОДЕННОМУ ПІДНЕСЕННІ ВІД ПРАЦІ РЕКТОРОВІ НАШОГО ВИШУ В 1981-1997 РР. ІВАНОВІ СМІЯНУ – 95!

(Продовження. Поч. на стор. 3)
Життєвим кредо Івана Семеновича є медицина, «Медицина – це поєднання науки та практики», а своїм власним життям Іван Семенович показує, що в медицині неможливо роз'єднати науку від практичної діяльності лікаря. «Так ось, не було жодного дня, щоб, оглядаючи хворого та призначаючи йому лікування, я не думав: чи є інші шляхи покращання допомоги конкретній дитині». Успішність лікаря, його натхнення та насолода життєвими миттєвостями перебувають у прямій залежності від спонукання лікаря до удосконалення своїх знань, щоденного користування книгою, творчих роздумів...

3. Дорогий Іване Семеновичу, любий Батьку, дякую Господу, що дав мені ласку зустріти Вас у моєму житті, відчуті «надійне батьківське плече Вчителя», отримати Ваше благословення на жертвну місію лікаря-педіатра. На знак подяки смиренно прошу в Бога мудрості не посоромити імені свого Вчителя, щоб раділо його серце доброму врожаю, золотому колосцю, яке ясно сходить на засіяній ниві життєвій ниві.

Хай Господь дарує Вам доброго здоров'я, благополуччя, душевної рівноваги та довгих, щасливих, наповнених невгасимою енергією років життя!

Ольга ФЕДОРЦІВ, професорка кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією:

1. Найбільш сильна сторона Івана Семеновича, на мій погляд, – це організаційні здібності. Всі заходи, які організували чи кафедра, чи інститут, були продумані до найменших деталей: кожен мав своє конкретне завдання, яке старався виконати якнайкраще. Пригадую наші науково-практичні конференції, в яких брали участь не лише науковці, але й лікарі обласної дитячої лікарні. Це дуже об'єднувало та зближувало науковців з практичними лікарями, надавало можливість не забути спілкування з поважними особистостями з Київського науково-дослідного інституту ПАГ, зокрема

академіком О. М. Лук'яновою, професорами П. С. Мощичем, Ю. В. Белоусовим та іншими.

2. Іван Семенович – Людина з великої літери, Людина-титан, Людина виняткового розуму та здібностей.

3. Бажаю Іванові Семеновичу міцного здоров'я та довгих років життя. Бути таким, який він є – зразком для усіх (і теперішніх, і майбутніх поколінь), зразком працьовитості, людяності, шляхетності, високої моральності та великої доброти.

Марія ХАРА, професорка кафедри патологічної фізіології:

1. Іван Семенович – людина слова. Якщо він дає обіцянку, то її дотримується. Це людина, яка обіцяє, діє й викликає сильну довіру. Наведу приклад з власного життя. Можна сказати, що завдяки Іванові Семеновичу була створена наша сім'я. Після закінчення інституту мій на той час ще майбутній чоловік Олександр працював в інтернаті, потім його закликали в армію та відправили не дуже чесним шляхом в Афганістан. Та він натомість хотів займатися наукою! Прийшов до Івана Семеновича за порадою. Ректор відповів: «З армією, на жаль, тобі нічим не можу допомогти, та якщо, дасть Бог, повернешся живим з Афганістану, я гарантую, що візьму тебе в аспірантуру». І коли Олександр Іванович повернувся та зайшов у кабінет Івана Семеновича, то справді був прийнятий на кафедру дерматології і венерології. Власне, саме завдяки цьому я й познайомилася з чоловіком. Згодом ми одружилися. Перші місяці не мали де жити, то нам ще й надали кімнату в гуртожитку. І це не лише до нас Іван Семенович так поставився. Він був для усіх немов хрещений батько!

2. Людина з великої літери. Дуже сильний менеджер. Ще перебуваючи на посаді проректора з навчальної роботи, Іван Семенович підняв навчальний процес у нашому виші на височенний рівень. І потім, упродовж років ректорства, гарно його тримав. Для ректора Сміяна в пріоритеті завжди було навчання студентів, а вже решта –

все інше. Якість випускників була надзвичайно висока. Студентів Тернопільського медичного інституту запрошували по всьому колишньому радянському союзу, адже знали, що дуже сильно підготовлені.

Іван Семенович – унікальний! Надзвичайно людяний, добрий, водночас сильний організатор і потужний лідер. Як можна поєднати це все? То треба мати талант від Бога.

3. Жодних порад, тому що завжди порадником був, є і залишається для мене Іван Семенович. Він для мене, як батько. Які побажання? Здоров'я. Решта все суєта. Іван Семенович має все, що потрібно, передусім хорошу родину, доньку Світлану Іванівну, яка завжди з ним, підтримує його бажання писати. Буду лише молити Бога, щоб Іван Семенович зустрів нашу Перемогу. Здоров'я та многая літа!

Ярослав БОДНАР, професор кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною:

1. У 1990-і роки я мав честь працювати з відомим в Україні представником науково-педагогічної еліти Іваном Семеновичем Сміяном. Саме завдяки його організаційним, науковим і людським здібностям Тернопільському медичному інституту вдалося вижити в період розрухи. Найбільш сильною стороною сьогоденного ювіляра, на мій погляд, був добір науково-педагогічних кадрів. Якщо виникала найменша потреба в поповненні штату, він тижні, а то й місяці детально вивчав кандидатури, а отже, в інституті були відсутні такі поняття, як «одноденки»-завідувачі, декани, проректори. Двері кабінету ректора були завжди відчинені й кожен міг звернутися до нього зі своїми проблемами. Іван Семенович завжди глибоко вникав у проблеми кафедр і вирішення конфліктних питань. Прикладом цього, зокрема, є вирішення конфлікту між професорами кафедри гістології.

2. Дуже вагома риса керівництва Івана Стояна – послідовність подій. В інституті почала

розвиватися українізація викладання. Рішенням вченої ради та ЦМК було запропоновано всім лекторам читати лекції українською мовою. Запроваджено систему навчання єдиного дня на клінічних кафедрах. Уперше було запропоновано впроваджувати елементи тестового контролю знань студентів.

Завдяки старанням Івана Семеновича інститут набув статусу академії та започатковано підготовку медичних сестер. Щоб покращити матеріальний стан викладачів було запропоновано кафедрам розробляти та виконувати держдоговірні наукові теми. Більшість цих положень викладено у книгах Івана Сміяна. Вважаю, що книги, в яких викладений цей неоціненний науково-педагогічний досвід роботи, повинні бути складовою методичних кабінетів кафедр.

3. Бажаю Вам, Іване Семеновичу, ще довгих років життя та плідної праці на благо нашої України!

Василь ФАЙФУРА, професор, український вчений-патологіолог, ветеран ТНМУ:

1. Іван Семенович пройшов довгий та багатий шлях організаторської, наукової, творчої й громадської діяльності. На цьому шляху траплялося чимало складних ситуацій, які вимагали своєчасного та вмілого розв'язання. Вміння всебічно оцінювати їх і приймати тверді, справедливі, іноді нестандартні рішення вважаю найціннішою рисою Івана Семеновича, яка забезпечила багаторічне успішне функціонування нашого навчального закладу.

2. На мій погляд, це цілеспрямованість і наполегливість, про що свідчать численні наукові та популярні публікації. А ще здатність, незважаючи на завантаження прямими обов'язками, знаходити можливості безпосереднього спілкування зі співробітниками, що залишило теплий спомин до сьогоденного дня.

3. Проста порада: поберіть здоров'я, у другій половині своїх 90-их років більше віддавати себе природі, щоб з повними силами зустріти сторічний ювілей!

Микола ШВЕД, професор, завідувач кафедри невідкладної медичної допомоги:

1. 3 ювіляром я почав працювати з 1984 року та з його «подачі» вже 1989 року став завідувачем кафедри факультетської терапії. На жаль, я не був у близьких стосунках з Іваном Семеновичем, але про співпрацю з ним у мене залишаються дуже теплі спогади.

До мене він ставився по-батьківськи, як старший та досвідчений наставник неодноразово радив, як краще вчинити у тій чи іншій життєвій ситуації, зокрема, підказав у виборі професії для дітей. На мій погляд, найбільш сильною рисою Івана Сміяна як ректора була справедливість. До слова, на той час у мене був конфлікт з партійним босом нашого інституту, тому мені «не світило» отримати звання доцента та стати завідувачем кафедри. Я про це сказав ректорові на співбесіді, на що він лише засміявся й відповів, що добирати кадри – це його проблеми.

2. Щодо інших якостей Івана Семеновича, то я б відзначив, що він є відданим науковцем і великим життєлюбом. Гадаю, що ці риси він підтверджує своїми науковими працями, а також прекрасним садочком біля хати, де цвітуть і вишні, і яблуні, і троянди, і онуки...

3. Тож бажаю ювіляру й після 100 років садити нові дерева й квіти у своєму саду, далі писати свої книги-мемуари, вчити нас робити правильні кроки-вибори в житті, бути орієнтиром та опорою для нашого колективу й для своїх дітей-онуків!

Алла БОЙЧУК, професорка, завідувачка кафедри акушерства та гінекології факультету післядипломної освіти:

Вельмишановний Іване Семеновичу!

Я щиро вдячна Вам все моє життя.

Головні віхи мого життя випали на період Вашого керівництва університетом. І мені хочеться подякувати Вам за можливість захистити кандидатську, а потім і докторську дисертацію. (Продовження на стор. 5)

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

ПРОФЕСОР СЕРГІЙ УБОГОВ: «НАМ УСІМ ПОТРІБНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ – МЕНТАЛЬНЕ ТА МОРАЛЬНО-ЕТИЧНЕ»

(Закінчення. Поч. на стор. 1-2)

Водночас як представник професії, як керівник я стикався з багатьма речами, які мені не подобалися в нормативно-правових актах, певних системних галузевих питаннях. Ми були заручниками системи й мені постійно хотілося щось покращити, щоб нашій професійній спільноті краще жилося. Тож коли дізнався, що є конкурс на посаду в міністерстві, взяв участь. Конкурс був дуже складний, багатоступеневий. На що нас лише не перевіряли! І на абстрактне мислення, і на вербальне, на знання законодавства, стресостійкість, на лідерські якості, на професійні знання, були ситуаційні завдання – усні та письмові, провокаційні запитання, кілька співбесід. Конкурс насправді дуже складний, тож більшість його не проходить, не склавши вже перший тест на абстрактне мислення. З кожним етапом кількість претендентів все тане й тане. А я з Божою допомогою дійшов до фінішу. І мене призначили (тоді ще був директорат) генеральним директором директорату медичних кадрів, освіти і науки Міністерства охорони здоров'я. А з першого дня таке почалося! Ще й війна повномасштабна через місяць. Не гадав, що буде аж так важко. Справді це дуже відповідальна робота. Але два роки вже працюю, якось вижив. І попри те, що дуже важко, вдалося зробити деякі речі, зокрема, для своєї улюбленої фармації. Наприклад, роками не вирішувалося питання затвердження стандарту магістра фармації, не могли знайти компромісне рішення. Ми його таки знайшли, і нині фармацевтична освітянська спільнота має свій стандарт магістра. Запровадили також підготовку клінічних

фармацевтів на післядипломному етапі, бо є велика потреба в них. Багато питань вирішили для інтернатури, безперервного професійного розвитку, атестації працівників сфери охорони здоров'я. Зараз запроваджуємо лікарську резидентуру. Багато зробили також для так званих професіоналів з вищою немедицною освітою. Приємно було чути вдячні слова на нашу адресу, що 20-30 років не вирішувалося це питання, нарешті ми його змогли зрушити.

– Які проблеми зараз, окрім, звичайно, глобальної – війни, найбільше вас турбують?

– У нас є не менш жахливий ворог, ніж зовнішній агресор, – це корупція. Щоправда, вже багато де завдяки різним новаціям і зміні підходів корупція просто унеможливується. Раніше доводилося чути, що десь в якихось областях під час розподілу в інтернатуру працівники департаменту охорони здоров'я могли ледь не квартиру придбати за рахунок тих хабарів, які вони брали за скерування на те чи інше місце. Зараз таке практично неможливе. Зробимо електронну систему – взагалі буде виключено. Створюємо також портал вакантних посад у комунальних державних закладах, адже там теж чимало хабарництва. Тепер уже буде об'єктивно та прозоро, тобто перекриваються ці корупційні канали для тих, хто працює в обласних департаментах, в керівництві чи кадровій службі лікарень.

Це одна з найсерйозніших проблем, що підточує нас зсередини. Коли чують про нашу корупцію, нам перестають допомагати й наші міжнародні партнери. Вважаю, нам усім потрібне перезавантаження – ментальне та

морально-етичне. Ми роками навчені корупції на всіх рівнях: навіть батьки школярів щось комусь давали, щоб отримати оцінку, давали хабарі в університетах під час вступу та випуску, під час працевлаштування. І це ввійшло у нашу ментальність. І наш народ, який сварить владні органи за корупцію, другою рукою сам на дрібному рівні творить її. Це серйозний виклик. Знову ми повертаємося до питань духовності.

Не потрібно постійно шукати крайніх, мовляв, хтось винен у моїх проблемах. Просто треба самому дати собі чесний діагноз, визначити власні слабкі місця й недоліки, почати над ними працювати та взяти відповідальність за себе, свою країну, за свій професійний напрям. Принаймні те, що в наших силах. Наш менталітет формувався в дуже трагічних історичних періодах уже кілька століть, тому в українців сформувалися як дуже гарні риси, так і не цілком. Але над цим можна та треба працювати. Тоді далі розвиватимемося духовно, цивілізаційно. Вважаю, в Україні величезний потенціал, ми можемо стати однією з передових країн Європи, коли будуть не від нас, а до нас їхати.

– Щиро дякую за змістовну розмову! На завершення: що хотіли б побажати колегам з Тернопільського національного медичного університету?

– Мені подобається команда ТНМУ. Хоча я вперше приїхав офіційно, та за вашим університетом спостерігаю постійно. Слухаю, порівнюю, відстежую. І не лише я. У вас є постійний пошук нового, рух вперед, розвиток. Команда у вас на це заточена. Тому – так тримати та набирати оберті!

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

ОГОЛОШЕННЯ

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД:

НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:

– завідувача кафедри медичної фізики діагностичного та лікувального обладнання – 1 посада.

Вимоги до претендентів: повинен мати науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії) чи доктора наук і/або вчене звання доцента чи професора відповідно до профілю кафедри;

стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 (п'яти) років.

– доцента закладу вищої освіти кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами – 1 посада;

– доцента закладу вищої освіти кафедри загальної хірургії – 1 посада.

Вимоги до претендентів: повинен мати науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії) чи доктора наук або вчене звання доцента чи старшого дослідника (старшого наукового співробітника);

стаж науково-педагогічної роботи не менше 4 (чотирьох) років;

кваліфікаційну лікарську категорію за спеціальністю, що відповідає профілю клініки.

– асистента кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами – 1 посада;

– асистента кафедри медичної реабілітації – 3 посади;

– асистента кафедри терапії

та сімейної медицини – 1 посада;

– асистента кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії – 2 посади.

Вимоги до претендентів: повинен мати науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії) чи доктора наук;

стаж науково-педагогічної роботи не вимагається;

кваліфікаційну лікарську категорію або сертифікат лікаря-спеціаліста за спеціальністю, що відповідає профілю клініки.

Термін подачі документів – один місяць з дня оголошення.

Звертатися:

46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, відділ кадрів, тел. 52-14-64.

ЖИТТЕМІР

СЕКРЕТ ЙОГО ДОВГОЛІТТЯ – В ЩОДЕННОМУ ПІДНЕСЕННІ ВІД ПРАЦІ РЕКТОРОВІ НАШОГО ВИШУ В 1981-1997 РР. ІВАНОВІ СМІЯНУ – 95!

(Закінчення. Поч. на стор. 3-4)

А ще на все життя я запам'ятала слова, які Ви сказали мені в момент мого призначення на посаду завідувачки кафедри. Я щиро відмовлялася й не хотіла міняти поголовий на Замкові на пологовий у міській лікарні № 2. Було тоді в кабінеті ректора Леоніда Якимовича Ковальчука дуже багато людей, але лише Ви знайшли тієї хвилини правильні слова: «Ви себе, дитино, неправильно поводити. Треба дякувати і кланятись, дякувати і кланятись!». Ці слова, мов холодний душ, мене облили. І доля моя вирішилася.

Тепер, коли й мені іноді випадає вирішувати людські долі, я завжди згадую Вас, Іване Семеновичу, примірююся – а як би ви вирішили цю ситуацію? – і дуже хочу допомогти людям.

Посада керівника дуже відповідальна. Долі людей залежать від керівника. Кажуть, що працювати під керівництвом мудрого наставника – це 90 відсотків успіху в роботі. Я з вдячністю думаю про той далекий 1986 рік, який визначив мою долю. Долю, пов'язану з Тернопільським національним медичним університетом.

Бажаю Вам, Іване Семеновичу, щоб Господь беріг Вас і всю Вашу родину, дітей, внуків і правнуків у добрі, здоров'ї, мирі та процвітанні!

Ігор ДЗЮБАНОВСЬКИЙ, професор, завідувач кафедри хірургії післядипломної освіти:

Професор Іван Семенович Сміян – сподвижник української медицини та науки. Подібно духовному пастирю своїм умінням Іван Семенович як лікар повертає людині те, що закладено Творцем. Через цю своєрідну утасмненість ми відчуваємо деякий трепет і поклоніння перед Іваном Семеновичом, робочою формою якого й донині є білий халат. Адже кожен з нас у своєму житті мав бодай одного лікаря-рятівника, який не забудеться ніколи. Таким

рятівником є постать Івана Семеновича.

У професійній діяльності лікаря Сміяна переважають ідеї гуманізму, що виступають як основа моралі, внутрішньої та зовнішньої культури, безкорисливого, в доброму розумінні фанатичного служіння медицині. Відданий обраній професії, видатний лікар-педіатр Іван Сміян – живий приклад жертвовного служіння медицині та науці.

Нам пощастило читати безпрецедентні записи про власні відчуття й здобутки, які накопичував у собі Іван Семенович і які склали наукову скарбничку вітчизняної та світової медицини. Наш обов'язок – доземно вклонитися генію науки й вірту-

озному практику, яким є професор Іван Сміян. Нема чого правди таїти, медицина сьогодні тримається переважно на оптимізмі «старих кадрів», домінантною основою характеру яких є відповідальність і почуття обов'язку. В такому контексті постать академіка Івана Семеновича Сміяна є унікальною. Це – лицар медицини. Його слово, як криця, міцне та значуще як в медицині, так і у науці, і в цьому твердженні немає ні краплини перебільшення.

Іван Семенович є втіленням усіх кращих рис і традицій українського народу, які накопичував у собі разом з нацією впродовж століть, вони загартували його характер та зміцнювали волю. З одного боку, це харизматична постать, а з іншого – особистість, що сама себе творить. Це тому – що в нього свій стиль роботи, свій професійний почерк, де поєднуються милосердя, мудрість, професійна сміливість досвідченого лікаря.

І сьогодні, в день Вашого ювілею, нехай доля дарує по вінця щастя, віри, надії та любові!

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

У дитячі роки завідувач кафедри ортопедичної стоматології, професор Петро Гасюк, на відміну від своїх однолітків, не боявся візитів до стоматолога. Тоді він ще не знав, що стоматологія стане для нього справою всього життя, а завдяки наполегливості та любові до праці вдасться досягти успіху.

Сьогодні в гостях у нашій «Вітальні» – завідувач кафедри ортопедичної стоматології Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського, академік Української академії наук (громадська організація), член-кореспондент Міжнародної академії інтегративної антропології, професор Петро Гасюк.

«ДО СТОМАТОЛОГІВ У МЕНЕ ЧОМУСЬ БУЛО ВІДЧУТТЯ ДОВІРИ»

– Петре Анатолійовичу, випадково дізналася, що 11 січня у вас день народження, тож, сердечно вітаю. Як, чи не секрет, відзначили?

– Гучних святкувань не було, бо часи зараз не ті. Зібралися у сімейному колі, дружина спекла торт і так по-домашньому й відзначили. А раніше по-різному святкував, залежно від настрою. Були періоди, коли хотілося чомусь із зими в літо, то кілька разів разом з родиною літав у теплі краї, цей день проводили на яхті та просто милувалися краєвидами, насолод-

Петро ГАСЮК у дитинстві (1986 р.)

жувалися морем, екзотичною красою тамтешньої природи.

Узагалі дуже люблю приймати гостей, вважаю себе хлібосолюною людиною, мені подобається готувати й дивувати друзів, родину розмаїтими стравами – від шашлика за власним рецептом і до хачапури на мангалі. У мене безліч цікавих перелісів, які я збираю під час подорожей до різних країн. Із Самарканда привіз технологію приготування справжнього узбецького плову, з італійської кухні мені дуже сподобалася паста з морепродуктами (Фруті ді Маре), піцу можу спекти, рулька гостям смакує. Вареники лише не вмію ліпити, а з усім іншим проблем немає. Але мені для цього потрібний певний настрій, інакше страва не вдається.

– Завершився 2023 рік. Що вдалося, які ідеї реалізували, чим наповнили свій науковий доробок? Узагалі яким був для вас цей період часу?

– Дуже насиченим, але й дуже

страшним. Війна не просто внесла свої корективи, вона перевернула та скалічила людські життя, другий рік наші військові утримують рашистську навалу. Але одна справа споглядати на екрані ту біду, яку це «біосміття» (інакше цей люд назвати не можу) творить в Україні, а зовсім інша – бути на передовій, тому я низько схилию голову перед нашими захисниками. Минуло-річного травня, коли в нас відзначали День Матері, о 5 годині ранку уламок ракети Х-101 упав за 25 метрів від мого дачного будиночка. Постраждали авто, пошкодило щойно відремонтоване помешкання, навколо – вогонь, дим, крики сусідів. І досі ця картина перед очима. Після прильоту я потрапив до лікарні, але слава Богу все обійшлося.

Узагалі ж тепер усі, навіть приємні події, сприймаються крізь призму війни, бо своїм чорним крилом вона торкається кожного. Здобутком минулого року вважаю захист дисертації мого заочного аспіранта, який родом зі Слов'янська, і закінчив Українську медичну стоматологічну академію, як і я. Він активно займається волонтерством, а за п'ять днів до захисту дисертації ще був з гуманітарною допомогою під Бахмутом. Звісно, як науковий керівник, я дуже переживав не лише за його наукове майбутнє, але й за життя.

Певним рекордом для мене, як науковця стало підвищення показника індексу Гірша та чергова публікація статті у виданні другого кварталу наукометричної бази Scopus у співавторстві з колективом полтавських авторів і професором нашої кафедри Андрієм Демковичем, присвяченої впливу мікробіоти на розвиток пародонтиту.

Ще одна приємна подія року, що відійшов, – запрошення до складу спеціалізованої вченої ради із захисту доктора медичних наук зі спеціальності «Стоматологія» при Ужгородському національному університеті. Минулими роками брав участь у спецрадах у різних закладах вищої освіти України – їздив до Києва, Харкова, Полтави, Вінниці, Дніпра, Запоріжжя, а наразі цю процедуру проводять дистанційно, бо знову ж таки – війна та загроза реальної небезпеки.

– Одразу зауважила, який затишний та «структурований» ваш кабінет. Здається, кожна річ тут має своє місце. Як гармонійно вписалися між численних сертифікатів і дипломів художні полотна. Особливу увагу привертає портрет сиво-

чолого чоловіка біля робочого столу, очевидно, вашого батька?

– Саме так. Мій батько Гасюк Анатолій Петрович – найголовніша людина в моєму житті. На жаль, він відійшов у засвіти, але у серці завжди зі мною. До стоматології не мав жодного стосунку, зате вважався одним з найкращих науковців-патоморфологів світу, Член Міжнародної академії антропології, відмінник освіти України. Свого часу закінчив наш університет, а потім очолював кафедру патологічної анатомії в Українській медичній стоматологічній академії у Полтаві, професор.

– Ким була ваша мама?

– Мама Владислава Володимирівна – теж педагогиня, раніше працювала викладачкою фізики в політехнічному коледжі. Тож, як особистість я формувався в науково-педагогічному середовищі. У батьківській квартирі завжди панував дух творчості, науки, цікавих подій, у гостях побувало багато непересічних людей. Це було щастя – жити в такій родині. Більше часу нам з братом, звісно, приділяла мама, батько багато працював, але коли в нього була відпустка, то ми її проводили в подорожах.

Коли ж у мене були канікули, то минали вони найчастіше в бабусі, мами мого батька, в Тернополі. Файне місто вже мене тоді захопило, приворожила галицька говірка, стосунки між людьми, сусідами були надзвичайно приязні. В дитинстві все здається таким дивовижним. Тернопіль – місто мого дитинства, зараз я називаю це покликом серця, може через те, що тут проросло моє родинне коріння. Чомусь пригадалося, як уперше в Полтаві я потрапив 1996 року на концерт гурту «Скрябін», що було для мене неабиякою подією, почути знайомий сленг.

– Коли батько відомий патологоанатом, то питання вибору фаху, зрозуміло, не виникає?

– Напевне. Коли я закінчив медичний лицей, до слова, із золотою медаллю, то, склавши один іспит з біології, успішно вступив на медичний факультет Української медичної стоматологічної академії. Провчившись один семестр, зрозумів, що не бачу свого майбутнього в лікарні з фонендоскопом (сміється, авт.), а відтак прийняв рішення перевестися на стоматологічний факультет, за що дуже вдячний батькові, який підтримав мій вибір. Стоматологія мені подобалася чи не з дитинства. Пригадалося, як приїздив до бабусі в Тернопіль, і вона купувала мені морозиво під час походу до стоматполіклініки, щоб не боявся, але мені це не потрібно було. Навпаки, цікавило, а що ж там лікар з моїм зубом буде робити. Стоматологи викликали в мене чомусь відчуття довіри.

Професор Петро ГАСЮК:

– Нині ви очолюєте кафедру ортопедичної стоматології, маєте багато наукових досягнень, а де відбулося ваше становлення як фахівця?

– Звичайно, в Полтаві, яка вважалася столицею стоматології в Україні. Як не дивно, але ще за радянського союзу Полтавський медичний стоматологічний інститут був виш №1 зі стоматологічної практики. Мій випуск – 80, але вже в Українській медичній стоматологічній академії, чим дуже пишаюся. Минають роки, але в пам'яті залишаються прекрасні часи навчання та праці в цьому славетному навчальному закладі, дуже вдячний своїй Alma Mater, яка дала мені путівку в стоматологію, в мене були найкращі викладачі, чудове студен-

– Ні, зміни все-таки відбулися, коли в Тернопільському медичному університеті відкрили стоматологічний факультет і з часом виникла велика потреба у викладацьких кадрах. Професор Ярослав Петрович Нагірний, який тоді обіймав посаду декана стоматологічного факультету, передав через професора Михайла Короля мені пропозицію приїхати до Тернополя. А вже 18 жовтня 2011 року я зустрівся з тодішнім ректором, професором Леонідом Ковальчуком і він запропонував мені роботу на кафедрі ортопедичної стоматології, щоправда, поцікавився, чи не готовий я докторську розпочати, а я відповів, що матеріал вже практично є. Так, рівно через місяць після зустрічі, 18 листопада 2011 я став тернополянином. Проїшов певні віхи – від завуча до завідувача кафедри. В березні 2013 року захистив докторську дисертацію, а з вересня 2013 року маю честь очолювати найулюбленішу кафедру ортопедичної стоматології, ось такий мій тернопільський, як я називаю його, період життя.

«НА ОРТОПЕДІЮ «ПРАЦЮЮТЬ» УСІ ФАХИ»

– Які ідеї вдалося зреалізувати? Що є предметом вашої особливої гордості?

– За понад 20 років науково-педагогічної діяльності, певна

Петро ГАСЮК (на передньому плані праворуч) на лекції у студентські роки (2000 р.)

тське товариство, прекрасна практика на старших курсах навіть в інших містах.

Після закінчення стоматологічного факультету 2003 року навчався в інтернатурі, магістратурі, потім працював асистентом на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології під керівництвом професора Михайла Короля. 2006 року захистив кандидатську дисертацію, а 2011 року став доцентом. Ось такі основні віхи мого становлення.

– Отож життя ішло, як писала Ліна Костенко, і все без коментарів?

рід, створена вже власна наукова школа, є чимало наукових розробок у сфері ортопедичної стоматології. Особливо пишаюся власними публікаціями, їх уже майже 300, 24 з яких – у впливових міжнародних виданнях, які мають певний рейтинг. Підготував у співавторстві три підручники з ортопедичної стоматології, один з яких за моєю редакцією разом з улюбленим колективом кафедри має статус національного, у співавторстві видано 29 навчальних посібників, п'ять монографій.

«Я ОПТИМІСТ ПО ЖИТТІ ТА ВІРЮ, ЩО НА НАШУ КРАЇНУ ЧЕКАЄ ВЕЛИКЕ МАЙБУТНЄ»

Разом з колективом кафедри 2017 та 2019 року провели два потужних «Тернопіль Дентал Саміти» міжнародного рівня, на базі НОК «Червона калина». З великим науковим представництвом, прибули провідні науковці стоматологічних шкіл з усієї країни, а також ректор Ташкентського медичного інституту, мій добрий приятель, були лектори-однокурсники з Європи. Тепер це вже історія, яка в моїй пам'яті незабутня.

Цінною для мене є думка інших людей, особливо тих, хто досягнув певного наукового статусу, з великим життєвим досвідом, тому коли професор кафедри патологічної анатомії, давній друг мого батька Ярослав Боднар якось на святкуванні ювілею нашого університету мовив, що мій тато може пишатися своїм сином, це було для мене найвищою нагородою. Оцінка моєї праці такою шанованою людиною для мене дуже важлива.

А ще я пишаюся своїми учнями та студентами. Навчаю їх не лише бути відмінними фахівцями, але й гуманними людьми,

Петро ГАСЮК (у першому ряду) з колективом кафедри ортопедичної стоматології (2018 р.)

важко досягти успіху. Взагалі лікар має бути дисциплінованою людиною.

– Ваша робота пов'язана не лише з підготовкою майбутніх висококваліфікованих спеціалістів, але й вихованням у них правильного ставлення до професії. Як цього досягаєте?

– З часу тотальної діджиталізації наші студенти, певна річ, дещо змінилися – стали більш прогресивними, багато цікавляться новітніми методами навчання, але коронавірус і війна негативно позначилися на навчальному процесі, бо ортопе-

ду посмішку, і відновлення жувальної функції.

– Уперше за останні роки побувала на кафедрі ортопедичної стоматології, яку очолюєте, й зауважила, що змінилася вона до невпізнання. Сучасні навчальні кімнати, новітня стоматологічна апаратура, ошатні коридори із зонами відпочинку та тематичними репродукціями на стінах примітно вражають...

– Наразі кафедра виросла в потужний науковий та навчально-педагогічний підрозділ факультету – обладнана сучасною стоматологічною апаратурою, діагностичним інструментарієм та стоматологічними матеріалами. Шість клінічних залів із сучасними стоматологічними установками, простора лекційна аудиторія з інтерактивною дошкою, яка дозволяє проводити навіть онлайн-конференції. Деякі клінічні зали обладнані інтраоральними камерами, це дозволяє вивести об'єктивне обстеження пацієнта та певні маніпуляції в ротовій порожнині на екран LED-телевізора. Не так давно придбали скейлери, щоб студенти опанували не лише ортопедичні маніпуляції, але могли вже з третього курсу під наглядом викладача проводити зняття зубних відкладень при санації порожнини рота. Взагалі, варто зазначити, що останнім часом наше стоматвідділення працює доволі активно, проводячи безкоштовне лікування військових і внутрішньо переміщених осіб базовими стоматологічними матеріалами.

Усі ці роки ми дбали й про науковий ресурс – наразі маємо на кафедрі два доктори медичних наук і вісім кандидатів медичних наук. Наша кафедра є однією з провідних серед інших профільних підрозділів стоматологічних факультетів України. Маємо активне співробітництво із завідувачами профільних кафедр, я навіть на інтернет-ресурсах групу створив, де ми активно комунікуємо, обговорюємо актуальні теми. Така плідна наукова співпраця згодом виливається в написання наукових статей, дисертаційних робіт, навчальних посібників і підручників. Ми не конкуруємо, а, на-

впаки, комунікуємо, аби просувати нові ідеї, реалізовувати спільні проекти, словом, розвивати ортопедичну стоматологію в Україні.

«ДЛЯ УСПІХУ В ЖИТТІ ДУЖЕ ВАЖЛИВО МАТИ ЛЮДЕЙ, НА ЯКИХ МОЖНА ПОКЛАСТИСЯ»

– У свої роки ви чимало досягли. Хто допоміг вам реалізувати свій потенціал?

– Для успіху в житті дуже важливо мати людей, на яких можна покластися, в яких можна багато чому навчитися, які стануть гарним прикладом по житті. Найперше для мене таким взірцем, людиною, відданою своїй професії, медицині, науці, є мій батько. Взагалі ж я не соромлюся навчатися у своїх старших колег, друзів, однодумців тих, хто сповідує ті ж принципи, що й я, тому маю багато друзів-стоматологів серед проректорів і деканів провідних ЗВО нашої держави, зрештою, й не тільки, більшість з них саме стоматологи-ортопеди. Скажімо, лише вчора мав розмову з президентом Асоціації ортопедів України, деканом стоматфакультету Ужгородського національного університету,

Петро ГАСЮК (стоїть праворуч) з батьками, старшим братом і донькою (2005 р.)

професором Євгеном Костенком, з яким в мене емоційна та інтелектуальна близькість. Значимою людиною в моєму житті є колишній ректор Української медичної стоматологічної академії, академік Микола Скрипніков, завідувач кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології цього ж навчального закладу Михайло Король. Це люди, завдяки яким я досягнув певного рівня в науці, педагогічній майстерності, та й узагалі відбувся, як науковець. Моїми здобутками щодо докторської дисертації завдячую своєму науковому консультантові – професору Михайлові Гнатюку. Звісно, маю велику підтримку від ректорату, керівництва нашого університету, адже завдяки їхнім зусиллям наша кафедра тримає нині лідерство серед інших профільних кафедр вишів України.

– Як стоматолог, закоханий у свою професію, ви, мабуть, мріяли, щоб і донька пішла вашою стежкою?

– Старша донечка Олеся обрала медичний факультет, очевидно, тут дідусяві гени перемогли. Наразі вона навчається на третьому курсі нашого університету, відвідує гурток патологічної анатомії, а я дуже тішуся, що їй це подобається.

– Чим любите зайнятися на дозвіллі?

– Люблю мандрувати. На автівці можу здолати сотні кілометрів. Особливо захоплюють українські Карпати, ті місцини, де немає метушні, галасливих туристів. Колись навіть до Греції проїхав 1700 кілометрів без зупинок для тривалого відпочинку, спочатку, щоправда, важкувато було, а зараз, навпаки, це додає якогось драйву, милуюся природою, краєвидами, для мене це відпочинок.

– Що може зробити ваш день?

– Коли прокидаюся й бачу посмішки дружини, доньок, кота, то вважаю, що день вдався.

– Як перезавантажуєтеся?

– Іду на дачу. Займаюся там фізичною працею, тобто змінюю вид діяльності, саджаю екзотичні дерева, щось роблю по господарству, щоправда, город не саджу, але люблю споглядати, як усе росте та розквітає, особливо сакура навесні.

– Що допомагає вам пережити нинішні нелегкі часи?

– Віра. Це те, що дає нам можливість не занепасти духом. Я оптиміст по житті та вірю, що на нашу країну чекає велике майбутнє – ми обов'язково здобудемо Перемогу, міжнародні політики, які підтримують нас на словах, нарешті схаменуться, а рашистська орда згине навіки. Наша нація заслужила кращого життя й я вірю, що ми станемо квітучою та прогресивно наддержавою.

– У чому сенс життя?

– У любові.

Лариса ЛУКАЩУК

Петро ГАСЮК з дружиною та доньками (2022 р.)

це дуже важливо для лікаря. Нині мої колишні студенти є чудовими спеціалістами та власниками престижних стоматологічних клінік чи не в усій Україні. Яюсь заїхав днями дорогою на дачу до супермаркету, аж тут підходить чоловік, обличчя знайоме, але прізвища не пригадую: «З найкращими спогадами про кафедру ортопедичної стоматології. Вітаю з прийдешніми новорічними святами, дякую вам». Випускник якого року не пам'ятаю, але це, напевне, найкращі слова, які може почути педагог від свого учня. Якщо чесно, то я не завжди й очікую на такі захопливі привітання, бо вважаю себе доволі вимогливим викладачем, може, навіть й занадто, але, гадаю, що без внутрішнього порядку – в діях, думках, організації навчання,

дична стоматологія – це насамперед мануальні навички. Я завжди кажу своїм студентам, починаючи з другого курсу: ви маєте пам'ятати, на що витрачаються батьківські гроші й усвідомлювати, що обрали фах, який потребує постійного навчання, розвитку здібностей, опанування нових технологій. Найголовніше в нашій спеціальності – це бажання досягти певної віртуозності, про це я наголошую й на своїх лекціях і практичних заняттях. Погляньте, на ортопедію «працюють» усі фахи – терапевт готує зуби, депульповуючи їх під металокерамічні конструкції та загоюючи слизові оболонки під знімні протези. Хірург видаляє невиліковні зуби, але завершальним етапом є все-таки робота ортопеда, який протезує та дарує людині і гар-

ІЛОНА КОГУТ: «ПРАГНУ БУТИ ВІДДАНОЮ СВОЇЙ СПРАВІ»

Студентка третього курсу медичного факультету Ілона Когут біологією цікавилася з раннього дитинства. Спочатку були розвивальні книги та ігри, згодом олімпіади й гуртки у школі, потім – Мала академія наук. Усе це разом викристалізувалося в зріле й цілком самостійне рішення: з безлічі професійних шляхів обрати саме медицину.

– Ілоно, з якими думками та мріями розпочинаєш 2024-й рік?

– Мрію про закінчення війни. Оскільки мене очікує досить важкий семестр: велика кількість іспитів, «Крок», ОСКІ, доволі складна сесія, також розпочинаю цей рік з думками, як правильно себе налаштувати та де взяти насаги та сили для цього й не вигоріти.

– До слова, чи є у вас власний секрет, як не вигоріти?

– Не зосереджуватися на справі, яка наразі не надихає. Краще, якщо, звісно, є така можливість, відкласти її на потім, аніж витратити на неї багато часу та енергії, а результат не виправдає вкладені зусилля. Треба також перемикатися, робити короткі паузи на відпочинок. Під час того, коли я вчуся, також вмикаю заспокійливу музику, мені це допомагає.

– Чи змінила вас війна?

– Безперечно, війна вплинула на мене. Ще 2014 року, коли я була зовсім дитиною, це вже сприймалося як щось дуже страшне й незвичне, несло певні зміни в моєму формуванні як особистості. Саме ж повномасштабне вторгнення внесло ще більші корективи. Мабуть, я значно подорослішала та зрозуміла, наскільки сильно потрібно цінувати все те, що є в нас зараз: більше цінувати рідних і близьких, життя загалом та отримувати радість навіть від простих повсякденних справ. Тепер я ще більше пишаюся тим, що українка.

– Як рятуетесь від негативних новин і захищаєте свою психіку?

– Насамперед я це намагаюся сприймати не як негатив, а як наші реалії. Не треба відсторонюватися від цього, адже це наше життя, наша буденність, від якої нам не треба тікати. Але все ж таки, звичайно, іноді певні події викликають стійкі негативні емоції. Тоді найкращий спосіб допомогти собі, якщо є можливість, – це donatити нашим військовим, долучатися до різних волонтерських акцій. Зокрема, тих, що діють у нашому університеті: виготовлення окопних свічок, плетіння сіток, донатія крові. Є й безліч інших

волонтерських проєктів, долучаючись до яких, ми допомагаємо собі та іншим не падати духом, водночас знайомимосся з новими людьми, з якими проводимо час заради спільної мети. Це досить позитивно впливає на металеве здоров'я, адже ми комунікуємо, ділимося думками й це покращує наш психоемоційний стан.

Потрібно також піклуватися про себе: влаштовувати дні відпочинку, налагодити нормальний сон і харчування, старатися виконувати руханку вранці. Дозволяти собі розслаблення та спокій: хоча б на 10-15 хвилин усамітнитися, просто послухати своє дихання. А найголовніше – проживати власні емоції, якими б вони не були, не пригнічувати їх.

– Маєте місце сили?

– Так, це мій рідний дім – місце, де я почувуюся у спокої та гармонії поруч з рідними та важливими мені людьми.

– Якщо вам довелося б відрекомендувати себе людині, яка бачить вас вперше, що розповіли б насамперед?

– Я дуже чуйна людина, ніколи не кину в біду та завжди прийду на допомогу. На мене можна поклатися. Віддаю своїй справі, активно підтримуватиму нові ідеї та допомагати в їх розвитку, креативно підходжу до виконання будь-якої роботи й ніколи не залишу розпочате на півдорозі, буду йти до кінця, незважаючи на перешкоди.

– Як вважаєте: які ваші сильні риси?

– Упевненість у собі, відданість своїй справі, чесність і щирість – це саме ті риси, які в мене сформували батьки ще з дитинства.

– Розкажіть про ваш «студентський» період. Де народилися, в якій родині? Де навчалися? Чим захоплювалися?

– Я народилася в Луцьку – це невелике, але дуже комфортне місто. У родині ніхто не був дотичний до медицини, лише частково бабуся, яка працює на Львівщині в реабілітаційному центрі з дітками, які мають сколіоз. Навчалася у гімназії №21 ім. Михайла Кравчука, де мала нагоду вперше спробувати себе у науковій діяльності: щороку ми виконували курсові роботи, що дало мені багато навичок для майбутнього. Часто в школі нам розповідали про Малу академію наук, куди я все ж таки

вирішила піти та спробувати себе в написанні наукової роботи на базі Волинського національного університету ім. Лесі Українки.

З дитинства захоплювалася ще вокалом, брала участь у різних концертах. З юних літ розпочалася й моя волонтерська діяльність: моя мама прищепила мені любов до тварин, ми завжди разом допомагали в пошуку прихистку, перетримки чи годування тварин. Нині активно продовжую займатися цим і надалі.

– Які події з вашого дитинства, шкільних років особливо вплинули на ваше формування?

– Дуже часто в дитинстві мені купували книжки на тему природи, біології, і мене це дуже почало цікавити. Я зростала дуже допитливою, батьки сприяли цьому й ще більше купували мені тематичних книг та ігор. Майже кожна гра в мене полягала в лікуванні іграшок чи батьків.

Щодо важливих подій у шкільному віці – то це мій вступ до Малої академії наук. У нас були щотижневі заняття в університеті на кафедрі фізіології людини, де я вперше познайомилася саме з цією дисципліною та збагнула, що хочу розвиватися в цьому напрямку.

– Хто з дорослих тоді був для вас найбільшим авторитетом?

– З рідних, безперечно, найбільшим авторитетом для мене були та завжди є мої мама й тато. Хоча вони й не дотичні до медицини, проте з дитинства підтримували мій вибір та допомагали втілювати його. Я завжди можу звернутися до них за порадою, вони мені підкажуть, як краще діяти в будь-якій справі. З відомих особистостей для мене авторитетом є плас-

тичний хірург Ростислав Валіхновський. У старших класах я випадково натрапила на його сторінку у соціальних мережах, зацікавилася його діяльністю, почала більше читати й дізнаватися про це, врешті, також вирішила піти в медицину.

– Тож це був цілком самостійний вибір?

– Десь з класу шостого я почала брати участь в олімпіадах з біології, відвідувала гуртки, мене це почало дедалі більше цікавити. Пізніше, як уже згадувала, займалася на кафедрі фізіології у Волинському університеті. Тож це рішення визрівало поступово та цілком самостійно. Батьки лише його підтримали, порадили, як саме рухатися, і допомогли мені в цьому.

– Чому обрали для здобуття вищої освіти саме ТНМУ?

– Було дуже багато позитивних відгуків від знайомих випускників цього вишу. Вже ближче до вступу, коли я почала безпосередньо ознайомлюватися з університетом, мені дуже сподобалося, що, крім теоретичних знань, тут надають досить потужні практичні навички. Основним же моїм пріоритетом стала наявність очного навчання, адже в той час, коли я вступала, був період коронавірусу й більшість університетів перебували на онлайн-формі. Саме Тернопільський медичний університет навчався тоді очно. Дуже важливою також є відсутність корупції, що вирізняє наш університет з-поміж інших.

– Які найголовніші поради ви дали б нинішнім першокурсникам?

– Завжди мати впевненість у собі. Поставити собі мету й до неї рухатися. Не боятися вчитися на власних помилках, тобто, коли щось не вдається, не опускає руки. Ніколи не зупинятися на досягнутому, постійно розвиватися, адже медицина – це сфера, яка ніколи не стоїть на місці. Тож щодня потрібно шукати можливості дізнаватися щось нове, брати участь у тренінгах, конференціях.

– Ви активно долучаетесь до громадської діяльності університету. Які напрямки вас приваблюють?

– До слова, мій брат, який уже закінчив юридичний університет, досить потужно займається громадською діяльністю в місті Ірпінь, де проживає. Саме його приклад на мене дуже вплинув і я теж захотіла не стояти осторонь громадських справ. У нашому університеті в мене була можливість провести лекції про ментальне здоров'я. Тож цього навчального року разом з друзями ми створили власний проєкт щодо ментального здоров'я під час війни. У його рамках провели майже 25 лекцій для учнів 2-11 класів у

школах Тернополя та м. Дубно, що на Рівненщині.

Проводили на цю тему також і для студентів лекцію, на яку запрошували асистентку кафедри психіатрії Тетяну Іваніцьку. Цю просвітницьку програму разом з однокласниками й надалі продовжуватимемо та розширюватимемо і для школярів, і для студентів.

Я очолюю також регіональний комітет з медичної освіти в Українській медичній студентській асоціації (UMSA). Разом з колегами ми намагаємося змінювати життя студентів-медиків на краще, плануємо для цього багато проєктів. Оскільки ми лише розпочали свою діяльність, запрошуємо долучатися однодумців. Приєднуюся я також до проєкту «Скринька хоробрості», в рамках якого допомагаємо діткам, які борються з онкологічними захворюваннями, підтримуємо їх. У рідному місті, як уже згадувала, разом з батьками допомагаємо тваринам у притулку. У себе вдома зараз також маємо сім собак. Деяких з них ми прилаштуємо, інші залишаються у нас.

Обожною науковою діяльністю! Першу наукову роботу писала, навчаючись в десятому класі, захищала її на обласному рівні. У майбутньому продовжила її написання під час навчання на другому курсі вже на базі нашого університету – на кафедрі фізіології людини. Присвячена ця робота впливу хронобіотипу на навчання студентів та школярів у ранковий час. Зараз працюю над науковими роботами з фармакології та патоморфології. Обов'язково продовжуватиму займатися наукою, в майбутньому хотілося б потрапити на всеукраїнські та міжнародні конференції.

– Вже визначилися зі спеціалізацією?

– Мене цікавить реконструктивна хірургія. Як вже згадувала, у шкільні роки познайомилася з діяльністю Ростислава Валіхновського. Мені це досить сподобалося й наразі свою думку не змінила. Втім, я ще не заглиблювалася в усі клінічні дисципліни, адже навчаюся на третьому курсі, лише входжу в практичні заняття, тож визначитися конкретно, враховуючи всі плюси та мінуси спеціальностей, ще не можу. Але поки що душа лежить до реконструктивної хірургії. У зв'язку з війною зараз є багато людей, які її потребують, тож мені ще більше хочеться займатися цим. Активно цікавлюся цим напрямком, новітніми технологіями в ньому, читаю багато статей, присвячених цій темі.

– Якого життєвого правила дотримуетесь?

– Бути чесним і відданим своїй справі.

– Чого прагнете найбільше досягти?

– Прагну бути відданою своїй справі лікаркою, хорошою та чесною людиною, яка допомагатиме творити наше майбутнє, змінюватиме прийдешнє нашої України на краще.

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

«ВИ ПРОЙШЛИ СЛАВНИЙ ШЛЯХ ВІД НЕВЕЛИКОЇ ЛІКУВАЛЬНОЇ УСТАНОВИ ДО ОДНОГО З НАЙПОТУЖНІШИХ І ПРОВІДНИХ ЗАКЛАДІВ ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ УКРАЇНИ»

ОБЛАСНА ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНА ЛІКАРНЯ ВІДЗНАЧИЛА 65-РІЧЧЯ З ЧАСУ ЗАСНУВАННЯ

У жовтні 1958 року в Тернопільській обласній психоневрологічній лікарні прийняли першого пацієнта, а нещодавно цей найпотужніший медичний заклад краю відзначив свій ювілей. 65 років – це солідний вік для лікарні, яка весь цей період невпинно розбудовувалася, розвивалася й зараз має не лише досягнення та добру репутацію, а й славі традиції.

Урочиста академія та святковий концерт творчого колективу працівників лікарні з нагоди славної дати відбувся у стінах медичного закладу.

З часу свого заснування Тернопільська обласна психоневрологічна лікарня досягнула високого рівня надання високоспеціалізованої медичної допомоги. Тут щорічно на стаціонарному лікуванні перебуває понад 17 тисяч пацієнтів. Наразі клініка є прикладом організації грамотного менеджменту з впровадження сучасної моделі надання своєчасної та якісної медичної допомоги пацієнтам у комфортних умовах.

Унікальність і запорука успіху Тернопільської обласної психоневрологічної лікарні – це блискучий професійний менеджмент генерального директора, науковця, заслуженого лікаря України Володимира Шкробота, який є ідейним натхненником, грамотним організатором і мудрим наставником для працівників, колег та всієї медичної спільноти.

«Вдячні Богу та Збройним си-

Ректор ТНМУ, член-кореспондент НАМН України, професор Михайло КОРДА подякував за активну співпрацю лікарні та нашого університету, зауваживши, що нині це одна з найкращих моделей співробітництва навчального закладу та установи практичної охорони здоров'я

Привітати вивуватців урочистостей прибули колеги, науковці Тернопільського національного медичного університету ім. Івана Горбачевського, друзі та вдячні пацієнти. Разом вшанували лікарів, медсестер, молодших медпрацівників і працівників адміністративно-господарського корпусу, дарували квіти та музичні дарунки, віншували на добро, щастя й славне життя у визволеній від російського окупанта Україні. Працівники отримали подарунки та відзнаки.

Прийшли привітати учасників свята представники влади. За-

обладнання, діагноз можна встановити з високою точністю. Багато також залежить від професійності лікаря», – зазначив у своєму вітальному слові перший заступник голови Тернопільської обласної ради Володимир Болещук, наголосивши, що медики лікарні йдуть в ногу з часом, застосовують високі технології та допомагають одужати нашим військовим, у часи, коли відстоюємо незалежність української нації.

«65 років діяльності лікарні – це ціла епоха, адже зросло не одне покоління лікарів, які створили цей заклад та розвивали його. На вашому рахунку десятки тисяч успішно пролікованих пацієнтів. У вас є хороша матеріально-технічна база, якісне сучасне обладнання та колектив високопрофесійних фахівців, які лікують широкий спектр хвороб, а відтак продовжують людям життя», – мовив на урочистостях міський голова Тернополя Сергій Надал.

Радо зустріли присутні делегацію Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського. Ректор ТНМУ, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки та техніки України, професор Михайло Корда привітав працівників лікарні від імені багатотисячної спільноти нашого університету з прекрасною датою: «65 років – це вже історія. Ви пройшли славний шлях від невеликої лікувальної установи до одного з найпотужніших і провідних закладів психоневрологічного профілю України. Нині ви відомі в Україні, всі знають, що наша психоневрологічна – найкраща серед профільних, а, можливо, й усіх лікарень країни. Зрозуміло, що нелегким і тривалим був шлях колективу до нинішнього ювілею у відрізок 65 років. За цей час змінилося кілька поколінь співробітників, багато з них тут працювали все своє професійне життя – від закінчення училища чи інституту та аж до виходу на пенсію. Але всі досягнення, які є у вас нині – це здобутки, надбання великого колективу, тих людей, що трудилися тут упродовж багатьох років». Михайло Корда зауважив, що працівникам закладу дуже пощастило з керівником, бо коли мова заходить про психоневрологічну лікарню, то вона завжди асоціюється з персоною її головного лікаря. Його ентузіазм, працездатність, жертвовність, відданість справі та внесок у розвиток психоневрологічної лікарні просто захоплюють. Володимир Шкробот зі своєю ко-

мандою завжди у пошуку, віднаходить передові інновації за кордоном і втілює їх в умовах психоневрологічної лікарні. Зрозуміло, що в нинішніх реаліях це непросте, бо потребує затрати великих ресурсів, допомоги влади, добровольців, меценатів, але колективу лікарні це вдається, тож можемо нині спостерігати результат цієї праці.

кам лікарні міцного здоров'я, втілення всіх планів і мрій, сили та невичерпної любові до своєї праці, а також опіки Всевишнього в усіх починаннях.

Ще одна приємна подія відбулася того дня в обласній психоневрологічній лікарні. Після тотальної реконструкції відкрили оновлене нейрохірургічне відділення. Тепер тут ще ком-

Генеральний директор обласної психоневрологічної лікарні, заслужений лікар України Володимир ШКРОБОТ вручає грамоту завідувачу рентгенологічного відділення Ярославу КАЧАНОВСЬКОМУ

Ректор також подякував за активну співпрацю лікарні та Тернопільського національного медичного університету, зауваживши, що нині це одна з найкращих моделей співробітництва навчального закладу та установи практичної охорони здоров'я. У лікарні розміщені чотири кафедри ТНМУ – неврології та психіатрії, а віднедавна також реабілітації та нейрохірургії. Без перебільшення, таких умов, які створили тут для навчання студентів, немає в жодному навчальному медичному закладі України, адже вчені мають можливість на цих клінічних базах впроваджувати наукові інновації, власні розробки, втілювати сучасні передові технології.

До слова, наші кафедри засновані також 1958 року на теренах психоневрологічної лікарні, отож наразі й у них свято.

«Дорогі друзі! Перед вами великі плани та амбітні цілі, які необхідно досягнути, але я цілковито впевнений, що з таким колективом ви обов'язково прийдете до своєї мети. Зрозуміло, що це непросте, бо сьогодні ставити високі вимоги, динаміка часу вимагає швидких інноваційних дій, конкурентноспроможних кроків, але вірю, що вам вдасться подолати всі перешкоди та досягнути мети, аби й надалі залишатися потужним медичним закладом серед багатьох інших лікарень України», – зазначив Михайло Корда в своїй промові та побажав працівни-

фортиші умови для пацієнтів, є сучасне обладнання, що дає змогу якісніше надавати медичні послуги. Вже цього місяця в оновленому відділенні приймуть перших пацієнтів. Нейрохірурги надаватимуть хірургічну допомогу пацієнтам з інсультом, хворим з патологіями хребта та військовим після поранень. Загалом відділення розраховане на 20 ліжок-місць. Усі палати обладнанні функціональними ліжками, де є монітор спостереження. А ще – тривожна кнопка, навіть у вбиральнях. У разі необхідності пацієнт зможе викликати медперсонал, розповів завідувач відділення Олексій Леонтєв, подбали у відділенні й про безбар'єрний доступ. Головна ж родзинка цього підрозділу – апарат КТ, який придбали завдяки спільному проєкту Міністерства охорони здоров'я та Світового банку. Таких в Україні лише чотири. Всі послуги для військових і цивільних людей фінансує Національна служба здоров'я України.

Усі 65 років своєї натхненної праці медики Тернопільської обласної психоневрологічної лікарні були сповнені турботою про пацієнтів, про тих, хто інколи й втрачав надію. Так було колись, так є й нині. Здоров'я всім працівникам цього медичного закладу, наснаги, оптимізму та енергії на многая-многая літ!

**Лариса ЛУКАШУК
Світлини
Миколи ВАСИЛЕЧКА**

лам України, відчуvasмо підтримку держави, органів місцевого самоврядування, меценатів, науковців і всіх небайдужих людей. У ці буремні для України часи медики стоять на сторожі найціннішого – здоров'я та життя людини. Сумлінно й якісно виконують свій професійний обов'язок – надання вчасної та високоякісної допомоги країнам, внутрішньо переміщеним особам, військовим». Ці слова стали рефреном святкової імпрези.

ступник начальника Тернопільської ОВА Віктор Устенко у своєму вітальному слові, зокрема, подякував медичним працівникам за самовіддану працю та високий професіоналізм: «Прийміть найщиріші привітання й подячність за віддане служіння українському народу та його інтересам».

«У медицині головне вчасно та правильно встановити діагноз. Сьогодні ми могли переконатися, що коли є сучасне медичне

У ГРАНАТА КОРИСНО ВСЕ

Гранат з найдавніших часів вважали королем над усіма плодами – за смак і вогненно-червону корону на верхівці плоду. І недарма: адже він – справжній дарунок природи.

З лікувальною метою гранат застосовують з глибокої давнини. Стародавні єгиптяни, римські й грецькі лікарі, в тому числі «батько медицини» Гіппократ, Авіценна, вважали його дуже цінним плодом.

Плоди граната містять вітаміни, клітковину, мінеральні речовини й мікроелементи: кальцій, магній, калій, марганець, натрій. І дають до 60% соку, який має у своєму складі глюкозу, фруктозу, органічні кислоти (з переважанням лимонної кислоти), водорозчинні поліфеноли, 15 амінокислот, у тому числі 6 незамінних, вітаміни С, В₁, В₂, Е, А, РР та ін. У ньому більше антиоксидантів, ніж у будь-якому іншому напої.

У граната корисно все. Зерна у суміші з медом використовують як мазь у разі гнійних виразок. Їх також вживають за гормональних порушень, головного болю, підвищеного тиску та дратівливості в клімактеричний період. Сік со-

лідких гранатів помічний за ниркових хвороб, а кислих – у разі каменів у нирках і жовчному міхурі. Крім того, гранатовий сік має сечогінну, жовчогінну, протизапальну, антисептичну, жарознижувальну дію. Його застосовують для лікування гіпертонії, хвороб травного тракту, підвищення рівня гемоглобіну в крові, як протицинготний засіб. Клінічні дослідження свідчать про високу ефективність соку в лікуванні опіків. Зазвичай його рекомендують пити у суміші з морквяним чи буряковим соками.

Щоб приготувати гранатовий сік до пиття, плід потрібно розрізати на чотири частини, вида-

лити шкірку, відокремити зерна, вичавити сік, перецідити та розвести водою в пропорції 1:1. У сучасній офіційній та народній медицині свіжі плоди та сік з них також рекомендують як за-

гальнозміцнювальний засіб після важких виснажливих інфекційних захворювань або операцій, а також у разі застуд. Крім того, гранатові протирання й ванни активно застосовують у косметології, зокрема для виведення пігментних плям, веснянок, вугрів, відбілювання шкіри обличчя, зміцнення нігтів і росту волосся. Сік з граната, змішаний зі сметаною в пропорції один до трьох, за щоденного використання наситить шкіру й збереже її молодість.

ГРАНАТОТЕРАПІЯ

Пронос: 1 ст. л. подрібненої сухої зовнішньої шкірки граната або 3 ст. л. свіжої залити однією склянкою окропу, довести до кипіння та варити 3 хв. під кришкою, настояти до охолодження; пити теплий відвар по 0,25 склянки двічі на день.

Запальні й рано-загоювальні процеси: 5 г подрібненої шкірки заварити 100 мл води, перецідити й приймати по 1-2 ч. л. до їди тричі на день.

Недокрів'я: пити гранатовий сік по 0,5-1 склянці тричі на день за 30 хв. до їди. Лікування має тривати 2-4 місяці. Потім зробити перерву та повторити курс.

Опіки: розведеним (10-15%) соком граната ретельно змочи-

ти опечену поверхню й присипати зверху порошком із сухої шкірки плоду, опік залишити відкритим (не бинтувати).

Стomatит: 20 г сухої подрібненої шкірки залити 1 склянкою гарячої води, кип'ятити 30 хв., перецідити, довести до початкового об'єму, застосовувати для полоскання. Стреси, безсоння: висушені перетинки, що розділяють гранатові зерна на секції, додавати в чай. Вони заспокоюють нервову систему, допомагають переносити стреси й поліпшують сон.

Загальна зашлакованість організму. Для очищення крові від шлаків і токсинів двічі-тричі на рік курсом три тижні слід пити свіжий гранатовий сік. Першого тижня – по пів склянки тричі на день, другого – по 0,5 склянки двічі на день, а третього – так само, як і першого.

Набряки та застій жовчі: приймати по третині склянки гранатового соку як сечогінний та жовчогінний засіб. Поганий апетит: пити по 0,5-1 склянці гранатового соку або з'їдати по половині плоду за 15 хв. до їди.

Застуда (підвищена температура тіла, біль у горлі, нежить): випити склянку гранатового соку (можна додати за смаком мед або змішати з солодким яблучним, морквяним соком).

Глисти. Народна медицина рекомендує щодня приймати по 30 г (приблизно 1 ст. л.) змеленої в порошок сухої шкірки граната, запиваючи гарячою водою.

Порушення менструального циклу. Щоб змусити яйцечники виробляти гормони естрогени в чіткій відповідності з місячним

циклом, у перші 7-10 днів кожного циклу (якщо він збився, то в перші 7-10 днів місяця) слід випивати по склянці гранатового соку щодня.

Діабет. Хворим на цукровий діабет слід приймати по 60 крапель соку 4 рази на день до їди. Уже на 3-й день помітно знижується рівень цукру в крові.

Куряча сліпота. Якщо погано бачите в сутінках – щодня випивайте по склянці гранатового соку. Антоціани, які входять до його складу, сприяють синтезу світлочутливого пігменту родопсину, який значно поліпшує адаптацію очей до темряви.

Атеросклероз: пити по 1-2 склянці соку на день.

Хронічний кашель: залити 1 ст. л. шкірки граната 1 склянкою окропу, настояти під кришкою, доки вода не набуде рожевого кольору. Випивати по 1 склянці теплою настою на день.

Увага! Передозування відварів, настоїв зі шкірки граната призводить до тяжких отруєнь, зумовлює загальну слабкість, запаморочення, порушення зору, нудоту й блювоту, тож слід бути обережними, вживаючи ці засоби. Гранатовий сік перед тим, як випити, слід розводити водою, тому що він містить багато кислот, які подразнюють шлунок і псують зубну емаль. Протипоказаний свіжовичавлений гранатовий сік за гастриту з високою кислотністю, виразкової хвороби, панкреатиту. Крім того, гранат шкідливий для осіб з хронічними запорами, гемороєм і тріщинами заднього проходу.

Лариса БАСК

ХУРМА – СОНЯЧНА ЯГОДА ВІД БАГАТЬОХ ХВОРОБ

Настав сезон хурми – «золотий» період сонячної ягоди, який триватиме цілу зиму. Холоднеча й морози лише поліпшать її смак і користь.

Хурма, корольок, шарон – усі ці три сорти є одного виду: хурма, що в перекладі з латини означає «їжа богів». Уже лише це має поліпшити настрій!

Хоча насправді хурма багата на магній, якого особливо потребує наш організм за холодної й темної пори року, коли депресія та песимізм є її супутниками. Достатньо з'їсти одну-дві ягоди на день, щоб збадьоритися й наситити організм багатьма вітамінами та мікроелементами. Їх же там зібрано якраз стільки, щоб отримати цілий «бойовий комплект» для боротьби з найрізноманітнішими недугами. Велика кількість води, білків, вуглеводів, органічних кислот і дубильних речовин, вітаміни А, С і Р. У хурмі вдвічі більше харчових волокон і корисних мікроелементів (калій, кальцій, магній, фосфор, залізо), ніж у яблуках, а також багато антиоксидантів. Тому хурму корисно вживати за анемії, для профілактики раку, вона знижує ймовірність утворення каменів у нирках.

Завдяки пектину хурма помічна за розладів травлення, а народна медицина, наприклад,

рекомендує її за шлункових захворювань. Вона дуже добре тонізує, заспокоює й водночас підвищує працездатність. Тим, на кого чекає важкий робочий день, варто з'їсти 1-2 цих плоди.

Щоб не давитися звичайною хурмою, яка має терпкий смак (через вміст у ній таніну), її потрібно на добу покласти в морозильник. Терпкість зникне.

КОРОЛЬОК ДОПОМОЖЕ ЗА АВІТАМІНОЗУ

Корольок здатний боротися з вільними радикалами й тому є гарною профілактикою старіння шкіри. Курцям же корольок просто «прописаний» самою природою, бо знижує ризик появи раку легень. Бактерицидні властивості королька також стануть у пригоді в лікуванні кишкової та сінної палички, золотистого стафілококу. Його плоди застосовують у разі базедової хвороби й захворювань ясен. Радять вживати цей фрукт за авітамінозу, а також замість аптечних сечогінних препаратів. Корольок – чудовий продукт для «розвантажувальних» днів: він дуже добре очищує організм від токсинів та шлаків.

Цей дивовижний плід поєднує у собі дві найважливіші функції: з одного боку, добре тамає голод, з іншого – має велику калорійність, ним можна насолоджуватися замість цукерок і шоколаду. Але більше

двох плодів королька на день з'їдати не варто. Інакше цукор, що міститься в ньому, підвищить калорійність і схуднути вже не вийде.

ШАРОН ЗМІЦНИТЬ СУДИНИ ТА ПІДВИЩИТЬ ІМУНІТЕТ

Мабуть, це найсмачніший сорт хурми. Він без кісточок, у ньому мало таніну, тому немає в'язкої кислоти, він твердий на дотик, але м'який на смак і солодкий, тривалий час не псується. Він має всі ті корисні властивості, що й попередньо згадані сорти: й нирки від шкідливих речовин очищує, й з анемією бореться, й появи зморщок запобігає, й процес старіння сповільнює, й курцям потрібно його їсти. Якщо шарон регулярно вживати, він зміцнить судини й зменшить їх ламкість, значно підвищить імунітет, поліпшить функцію головного мозку й очей.

Якщо комусь не хочеться гризти моркву, щоб поліпшити зір, замініть її хурмою. У ній бетакаротину більше, ніж у гарбузах, томатах і солодкому перці. Це дуже ефективний засіб для профілактики атеросклерозу. У шароні достатньо йоду, тож лікарі рекомендують вживати його тим, хто має проблеми зі щитоподібною залозою.

У цьому плоді також міститься достатня кількість харчових волокон, що чинять дуже сприятливий вплив на роботу кишківника.

Шарон можна використовувати як чудову добавку до салатів: він ідеально поєднується з волоськими горіхами, помідорами й навіть з цибулею.

Увага! Дітям уводити хурму в раціон можна після двох років, коли травна система вже сформувалася й зміцніла. Починати слід з 1/5 чи 1/6 частини плоду. У всіх сортах хурми міститься значна кількість легкозасвоюваних жирів, тому вживати її людям з цукровим діабетом та ожирінням слід обережно. Протягом дня достатньо з'їдати не більше половини хурми. Вона потрібна для того, щоб призупи-

нити прогресування ниркової хвороби, яку зазвичай діагностують у багатьох діабетиків.

Не можна захоплюватися цим фруктом людям, що перенесли операції на шлунок, кишківнику чи інших органах черевної порожнини, особам, які страждають від виразки шлунка чи спайкової хвороби. Надмірне вживання хурми також може призвести до кишкової непрохідності чи спричинити гостру алергію. Тому перш ніж регулярно їсти цей плід, потрібно перевірити свій організм на його переносність.

Купуючи «золоте» яблуко, зверніть увагу на його шкірку. Вона має бути тонкою, гладкою, але при цьому щільною, напівпрозорою, від яскраво-помаранчевого до темно-коричневого кольору (залежно від сорту), що більше корисних смужок на шкірці, то солодший фрукт. Листя та плодоніжка мають бути сухими, бурого кольору. М'якоть стиглої хурми – напіврідка, желеподібна чи борошносто-пастоподібна. Темні цятки та плями свідчать про те, що плід почав псуватися.

Лілія ЛУКАШ

1 січня відзначила ювілейний день народження доцентка кафедри загальної хімії, начальниця навчально-наукового відділу незалежного тестування знань студентів ТНМУ, кандидка біологічних наук Євгенія Богданівна ДМУХАЛЬСЬКА

Вельмишановна Євгеніє Богданівно!
Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Львівського державного університету імені Івана Франка за спеціальністю «Хімія» у стінах Тернопільського медуніверситету Ви успішно пройшли 26-річний трудовий шлях асистентки, доцентки на кафедрах фармацевтичної хімії, хірургічної стоматології, загальної хімії, а з 2014 року очолюєте відділ незалежного тестування знань студентів.

Ректорат, профком і весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як

науковицю, досвідчену педагогиню та виховательку студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Євгеніє Богданівно, мирного неба, міцного здоров'я, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, радісного та щасливого довголіття.

Бажаєм успіхів у роботі
Й побільше творчих Вам натхнень.
Нехай минають завжди всі турботи
І хай приносить радість кожен день!

Ректорат і профком ТНМУ імені Івана Горбачевського

1 січня відзначила ювілейний день народження лаборантка кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТНМУ Оксана Богданівна НАГОРНА

Вельмишановна Оксано Богданівно!
Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви успішно пройшли 38-літній трудовий шлях: спочатку машиністки канцелярії, а останні 34 роки – лаборантки кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – організаційне забезпечення навчального процесу, проведення висококваліфікованих наукових досліджень.

Ректорат, профком і весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас за багаторічну невтомну працю, ви-

сокий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, прагнення робити добро,

толерантність та уважне ставлення до людей заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Оксано Богданівно, мирного неба, міцного здоров'я, вірних друзів, успіхів у Вашій благодійній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай вам сонечко світить, а серце співає,
Нехай печаль дороги до серця не знає,
Нехай щастя буде у вашому домі
І радість нехай з вами буде завжди.
Здоров'я міцного і справедливої долі
Нехай Господь Бог дає на довгі роки!

Ректорат і профком ТНМУ імені Івана Горбачевського

1 січня виповнилося 70 років комендантові навчального корпусу № 8 ТНМУ Анатолію Яковичу ЧЕВЖИКУ

Вельмишановний Анатолію Яковичу!
Сердечно вітаємо Вас з 70-літтям!

Після закінчення Рівненського державного педагогічного інституту Ви пройшли успішний трудовий шлях за фахом, а останні сім років працюєте комендантом навчального корпусу № 8 у Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського.

Ректорат, профком і весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як висококваліфікованого фахівця за вашу невтомну працю, високий професіоналізм, організаторський талант, вміння працювати з людьми, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність неодноразово відзначена подяками керівників, де Ви працювали тривалий

час, а також ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування молодими працівниками.

Бажаємо Вам, вельмишановний Анатолію Яковичу, мирного неба, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Бажаємо щастя, здоров'я і сили,
Щоб довгі літа плечей не схилили,
Щоб спокій і мир панували на світі,
Щоб радість знайшли Ви в онуках і дітях!

Ректорат і профком ТНМУ імені Івана Горбачевського

2 січня відзначила ювілейний день народження медична сестра медичного пункту ТНМУ Ірина Євгенівна ЧУЙКО

Вельмишановна Ірино Євгенівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Ленінградського медичного училища, тривалого періоду роботи за фахом у стінах Тернопільського національного медичного університету Ви успішно пройшли 13-літній трудовий

шлях: спочатку лаборантки кафедри ортопедичної стоматології, лаборантки кафедри внутрішньої медицини №1, а тепер медичної сестри медичного пункту університету.

Ректорат, профком і весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових та громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, турботливе, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування.

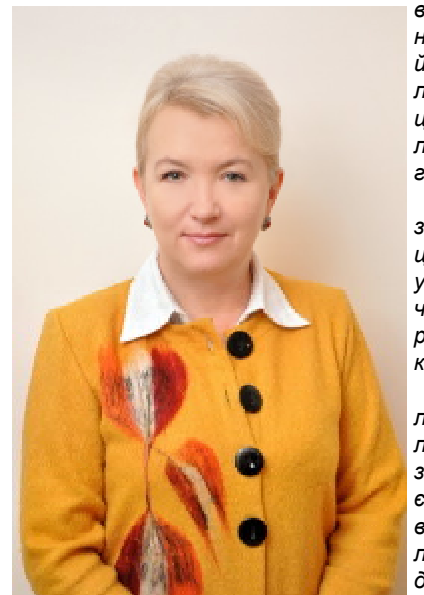
Бажаємо Вам, вельмишановна Ірино Євгенівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, доброти, людського тепла, душевного спокою й затишку, щасливого довголіття.

Хай злагода буде, хай буде любов,
Хай тисячу раз повторяться знов
Хороші, святкові і пам'ятні дні,
Хай сонце всміхається Вам у житті!

Ректорат і профком ТНМУ імені Івана Горбачевського

12 січня – ювілейний день народження заступниці ректора з міжнародних зв'язків ТНМУ, доцентки Наталії Євгенівни ЛІСНИЧУК

Вельмишановна Наталіє Євгенівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Львівського державного університету імені Івана Франка у стінах Тернопільського державного медичного університету імені Івана Горбачевського Ви успішно пройшли понад 37-літній трудовий шлях від лаборантки госпдогвірної наукової роботи до старшої наукової співробітниці, завідувачки центральної науково-дослідної лабораторії, доцентки кафедри анатомії людини, доцентки кафедри гісто-

логії та ембріології, керівниці відділу міжнародних зв'язків, заступниці ректора з міжнародних зв'язків.

Ректорат, профком і весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як висококваліфіковану, продуктивну науковицю, досвідчену педагогиню й виховательку студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Особливо цінуємо Ваш організаторський талант, вміння працювати з людьми, що сприяє успішній роботі, відповідно до сучасних вимог, важливих підрозділів університету, якими Ви керуєте.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Наталіє Євгенівно, мирного неба, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій шляхетній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай стелиться життя розмаєм
І хилить щастя повен цвіт,
Ми від душі для Вас бажаєм
Здоров'я міцного і многая літ!
Ректорат і профком ТНМУ імені Івана Горбачевського

Підтримка

НІМЕЦЬКІ ВОЛОНТЕРИ ПРИЇХАЛИ З ДОБРОЧИННОЮ ДОПОМОГОЮ ДЛЯ ЦЕНТРУ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

На початку 2024 року Тернопільський національний медичний університет відвідала делегація лікарів-анестезіологів з Німеччини, зокрема Мартін Шотт і Дірк Хане

з Ганновера, а також Генрік Піч з Аусбургу, волонтери Домінік Джеферсон, Джордж Джантші та Каріна Дрозд. Вони є волонтерами та збирають пожертви, щоб допомогти українцям від

імені фонду Medizinische Hilfe fur die Ukraine.

Під час Різдва команда цих добровільників передала у дарунок Центру стимуляційного навчання ТНМУ манекени для

навчання від Лаердаль Мама Наталі та Нео Наталі.

Цього разу німецькі волонтери приїхали з навчальним модулем травми в дітей Laerdal, монітором для бронхоскопії та бронхоскопами Ambu й розхідниками, які передані у Центр стимуляційного навчання ТНМУ. Передане обладнання викори-

стовуватимуть з навчальною метою, аби вдосконалювати практичні навички студентів нашого вишу.

Мартін Шотт також зазначив, що їхня команда планує й надалі допомагати ТНМУ та розвитку симуляційного центру.

Пресслужба ТНМУ

